

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ
ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ПЕРЕКЛАДУ

Кафедра германської філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Синтаксис простого і складного речення»

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітня програма:

Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	германської філології
Факультет	германської філології і перекладу
Викладачі	Черненко Ольга Віталіївна , кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології.
Статус дисципліни	вибіркова, денна форма навчання
Курс, семестр	II курс, II семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3/90 год.
Мова викладання	англійська мова
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Курс "Синтаксис простого і складного речення" зумовлено професійною значущістю поглиблення знань, вмінь та навичок із практичної та теоретичної граматики англійської мови на старших курсах. У фокусі дисципліни знаходиться ґрунтовне вивчення основних принципів та закономірностей граматичної будови сучасної англійської мови в аспекті її структури та функціонування, аналіз класичних та сучасних підходів до дослідження мовних одиниць та явищ, вивчення структурних паттернів простого та складного речення, дослідження особливостей морфолого-структурного та комунікативно-прагматичного

	<p>аналізу простого та складного речення у сучасній англійській мові.</p> <p>До пріоритетних завдань курсу належить розвиток лінгвістичних, загальнонаукових і соціально-особистісних компетенцій студентів у стійкій довгостроковій перспективі.</p> <p>В основу програми покладено такі положення: навчання іноземної мови носить професійно орієнтований характер, тому мета його і зміст визначаються у першу чергу комунікативними, пізнавальними та професійними потребами майбутнього фахівця із іноземної мови; оволодіння граматичною компетенцією здійснюється у відповідності до основних положень теорії мовленнєвої діяльності та комунікації та набуттю практичних навичок у професійно визначальних ситуаціях освітньої діяльності викладача закладу вищої освіти.</p>
<p>Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i></p>	<p>Викладання навчальної дисципліни "Синтаксис простого і складного речення" – <i>сформувати</i> граматичні компетентності у студентів, зокрема здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність проведення досліджень граматичних явищ на відповідному рівні, здатність генерувати нові ідеї; <i>навчити</i> студентів основним принципам та закономірностям граматичної будови сучасної англійської мови в аспекті її структури та функціонування; <i>сформувати</i> навички граматично правильного оформлення усного та писемного англійського мовлення, а також <i>навчити</i> грамотно описувати та аналізувати граматичні феномени сучасної англійської мови, зокрема структурні, синтаксичні та прагматичні особливості простого і складного речення у сучасній англійській мові.</p>
<p>Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i></p>	<p><i>В результаті опанування курсом студент:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє володіння базовими фактологічними знаннями, набутими у процесі навчання, володіти першою іноземною мовою на рівні достатньому для спеціалізованого перекладу текстів різних мовних жанрів; - демонструє загальні систематизовані знання у професійної діяльності: особливостей граматичної будови сучасної англійської мови; особливостей вживання граматичних конструкцій для організації усного і писемного мовлення та перекладу текстів різних типів мовного дискурсу; - демонструє уміння використовувати експресивні, емоційні, логічні засоби мови та

	<p>спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату та автономність у процесі репродукування речень, використовуючи граматичні явища з висвітленої тематики;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ініціює оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти, спрямовані на розв'язання складних соціально значущих проблем та - демонструє критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у професійній діяльності; - демонструє широкі спеціалізовані фактологічні та теоретичні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, розуміння рівня цих знань.
<p>Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</p>	<p>ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК) ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації із різних джерел. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 15. <i>Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук.</i> ЗК 16. <i>Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.</i></p> <p>ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК) ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p>

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 13. Розуміння основних функцій та завдань педагогіки, психології; здатність до використання новітніх технологій, інноваційних методів навчання, а також набутих лінгвістичних перекладацьких та методичних знань на практиці англійською та другою іноземними мовами.

ФК 15. Розуміння методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті і захисту інтелектуальної власності та її результатів; усвідомлення значущості практичної філософії для формування сучасного комунікативного суспільства.

ФК 16. Здатність до науково-лінгвістичного мислення, розуміти природу лінгвістичних явищ та процесів, вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі філології.

ФК 17. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми з опорою на розуміння психологічних закономірностей психічного функціонування людини та міжособистісної комунікації, володіння знаннями про фізіологічні та психічні можливості організму під час практичних занять.

Види занять і їхній розподіл за годинами

Вид навчальної діяльності	Кількість годин
практичні заняття	30 год.
самостійна робота	60 год.

Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни

**Змістовий модуль 1.
Основні синтаксичні теорії
Поняття простого речення**

Тема 1. Речення як центральне поняття синтаксису. Диференційні ознаки речення. Принципи класифікації простого речення

Тема 2. Структурні паттерни простого речення в англійській мові. Інверсія. Головні та другорядні члени речення.

Тема 3. Особливості морфолого-синтаксичного аналізу простого речення.

Змістовий модуль 2.

Складне речення

Сучасні підходи до аналізу складного речення

Тема 1. Типи складного речення. Особливості складносурядних речень в англійській мові
Semi-composite sentences

Тема 2. Складнопідрядне речення. Поняття клауземи. Типи складнопідрядних речень.

Тема 3. Особливості морфолого-синтаксичного аналізу змішаних типів складних речень

Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)

Контроль результатів навчання студентів із дисципліни "Синтаксис простого і складного речення" здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю.*

Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
3. Залік	100

Аудиторна робота:

«5» – Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації.

«4» – Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки.

«3» – Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки.

«2» – Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки.

«0» – Непідготовленість до заняття; невиконання завдань. Відсутність на занятті.

Позааудиторна робота:

«5» – Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань.

«4» – Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.

«3» – Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги

з боку викладача.

«2» – Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.

«0» – Невиконання завдань.

МКР:

«5» – 45%–50% правильно виконаних завдань.

«4» – 38%–44% правильно виконаних завдань.

«3» – 30%–37% правильно виконаних завдань.

«2» – 29% і нижче правильно виконаних завдань.

«0» – Відсутність контрольної роботи.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни "Синтаксис простого і складного речення" проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік ("зараховано / не зараховано"), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку "відмінно" і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал із дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік **«не зараховано»**, то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік **«не зараховано»** в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

<p>Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)</p>	<p>Для успішного засвоєння дисципліни студенти повинні володіти знаннями в галузях: "Практична граматики англійської мови", "Практика усного і писемного мовлення англійської мови". Знання та навички, отримані в результаті вивчення цих курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу "Синтаксис простого і складного речення" і мають високий ступінь кореляції з ними.</p> <p>Студенти повинні <i>знати</i> основні правила будови речення англійської мови; порядок слів у реченні; основні структурні патерни англійського речення; систему часо-видових форм дієслова.</p> <p><i>Вміти</i> спілкуватися англійською мовою як усно, так і письмово; абстрактно мислити, аналізувати, узагальнювати та систематизувати нову інформацію; вміти будувати речення різних комунікативних типів у продуктивному мовленні.</p> <p><i>Володіти елементарними навичками</i> правильного вживання граматичних конструкцій, які висвітлені в списку програми, у мовленні.</p>
<p>Навчально-методичне й інформаційне забезпечення</p>	<p>Основні (базові):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aitchison, J. (2008). <i>Teach Yourself Linguistics</i> / Jean Aitchison. – 6th ed. – Chicago: Contemporary Books. 1. Huddleston, R., Pullum, G.K. (2005). <i>A Student's Introduction to English Grammar</i>. Cambridge University Press. 2. Dooley, J., Evans, V. (1999). <i>Grammar Way 4</i>. Express Publishing: Newbury. 3. Eastwood, John. (2002). <i>Oxford Guide to English Grammar</i>. Oxford University Press. 4. Hewings, M. (2005). <i>Advanced Grammar in Use</i>. Cambridge University Press. 5. Alexander, L.G. (1998). <i>Longman English Grammar Practice</i>. London: Longman. 6. Walker, E., Elsworth, S. (2000). <i>Grammar Practice (for Upper Intermediate Students)</i>. London: Longman. 7. Azar, B.A. (2003). <i>Fundamentals of English Grammar (third edition)</i>. London: Longman. 8. Swan, M. (2005). <i>Practical English Usage</i>. Oxford University Press. 9. Hughes, J., Jones, C. (2011). <i>Practical Grammar</i>. Heinle, Cengage Learning: Hampshire. 10. Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., Svartvik, J. (1985). <i>A comprehensive</i>

grammar of the English language. London: Longman.

Додаткові:

1. Загнітко, А.П. (2013). Теорія сучасного синтаксису: Монографія. Вид 2-ге, доп. Донецьк: ДонНУ.
2. Eastwood, John. (2006). *Oxford Practice Grammar (Intermediate)*. Oxford University Press.
3. Biber, D. at al. (1999). *Longman Grammar of Spoken and Written English (LGSWE)*. Harlow, London: Longman.
4. Biber, D. at al. (2003). *Longman student grammar of spoken and written English*. Harlow, Essex: Longman.
5. Biber, D. at al. (2003). *Longman student grammar of spoken and written English (Workbook)*. Harlow, Essex: Longman.
6. Rozakis, L. (2003). *English Grammar for the Utterly Confused*. The McGraw-Hill Companies, Inc.
7. Блог із граматики "Grammar Revolution" – Електронний ресурс:
<http://grammar2016.blogspot.com/>
8. Daily Grammar Archive – Електронний ресурс:
<http://www.dailygrammar.com/archive.html>
9. MyELT – Електронний ресурс:
<http://myelt.heinle.com>
10. English Grammar online – Електронний ресурс:
<http://www.ego4u.com/>
11. My English pages – Електронний ресурс:
<http://www.myenglishpages.com>
12. English Grammar 101 – Електронний ресурс:
<http://lessons.englishgrammar101.com>
13. Online English Grammar Recourses – Електронний ресурс:
<http://www.edufind.com>
14. English Grammar Tests
<http://www.e-grammar.org>
15. Free English Exercises and Tests Online – Електронний ресурс:
<http://www.englishteststore.net>
16. Online Grammar Quizzes – Електронний ресурс:
<http://www.cengage.com>
17. Guide to Grammar and Writing – Електронний ресурс:

	http://grammar.ccc.commnet.edu 18. Grammar Made Easy – Електронний ресурс: http://www.pakone.pk/Test-Your-Grammar.asp
Форми і способи поточного та семестрового контролю	<p><i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності студента.</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок студентів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.</p> <p>Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється за <i>накопичувальною системою</i>.</p> <p><i>Підсумковий (семестровий) контроль</i> проводиться із метою оцінювання результатів навчання студентів на завершальному етапі вивчення дисципліни. Семестровий контроль з навчальної дисципліни "Граматичні категорії дієслова в сучасній англійській мові" проводиться у формі <i>заліку</i> за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Форма підсумкового контролю</i> – залік (100 балів) • <i>Аудиторна та самостійна робота</i> – (50 балів) • <i>Модульна контрольна робота</i> – (50 балів)

Затверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 1 від « 01 » серпня 2024р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 12 від « 29 » квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри германської філології,
протокол № 13 від «30» квітня 2026 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)